

Imenitno in važno je tudi to, da se seme dobro in kaljivo ohrani. Hranuje se tako seme navadno v plehastih pukšicah, bodi si nalašč za ta namen narejenih ali pa iz gospodinstva izposojenih. V njih je seme proti mišim in drugemu mrčesu varno, in se tako 2—3 leta dobro obdrži. Nekatere semenske sorte, kakor selar obdržijo kaljivno moč 6 in več let. Kolikor starejše pa seme postane, toliko kesneje poganja in raste.

Take semenske sorte bi se ne smele globlje pod zemljo pospravljati, nego za njihovo dvojno debelost. Tudi vlažno in toplo se morajo držati, drugače ne poganjajo. Bolj trde sorte semenske, ki rade ne poganjajo kakor: salata, redkev, špinaca itd. sicer tudi v hladnem vremenu poženo, pa le težko, če jim je presušno ali pa, če so pregloboko posejane. Manj trde sorte, kakor paradizno jabelko, kumare in dinje potrebujejo pa ravno nasproti mnogo toplote, če se hoče, da poženo. Navadno so najdrobnejše semenske sorte tiste, ki največ sitnob prizadevajo, kakor selar. Te se morajo prav rano spomladi posejati in le rahlo s prstjo odeti. Ako se selarjevo seme pod steklom poseje, mnogokrat popolnem odreče, ker nima dosti vlage. To se zabrani, ako se posejano seme s kakim starim žakljem pokrije, ki se mora pa hitro sneti, brž ko selar poganjati začne, sicer bi rastlinice prenaplo iz tal prirastle, pozneje pa, ker so prenježne, bi jih solnčni žarki posmodili. Selar pod steklom se mora tudi pridno zamakati. Kder se take semenske sorte pod steklom sejejo, se greda čisto in gladko pograbi, površina z lopatinim hrbtom pogladi in seme z roko poseje in potem z drobno presejano ilovico tenko potrosi. Na to se prst z lopatinim hrbtom gladko pritisne in, če je vreme nekoliko dni suho, se pokrije. Brž pa ko rastlinice iz zemlje pririjejo, se odeja sname. Sicer je to nekoliko težavno delo pa bolje vari se ko pritoži se.

Zaduhlo zrnje za krmo, kako ga popraviti. Mnogokrat se prigodi, da zrnje zaduhli in da ga živina neče več jesti. Ta napaka se nekoliko popravi, ako se zrnje posuši ali pa iz njega kruh speče, ki se potem živini poklada. Posebno sušenje takega zrnja je zelo priporočati in nasvetovati, ker mu vročina skoraj ves neprijeten duh odzame, pa tudi vso škodljivost iz njega spravi; kajti zaduhlo zrnje je za živino tudi zelo nevarno in zdravju škodljivo.

Perutninske uši, kako jih zatreti. Gotov pomoček perutninske uši zatreti, pravi „Prakt. Landw.“ je ribja mast. Ko bi pa grdi mrčes po životu kokoši ali ktere koli druge pernate živali tako razširjen bil, da se z ribjo mastjo povsodi do njega ne more, tako se naj stanša 1 gram sive maže iz živega srebra z 20 grami ribje masti in s to tekočino se živali s tankim ščopkom vrat in pod perutimi pomažejo. To gotovo pomaga.

Dopisi.

Iz Maribora. (Slabi časi — šolstvo — okrajni zastop). Tukaj začeli so ljudje močno tožiti: denarjev ni, zaslužka ni, vse leze rakovo pot! Mnogo resnice je na tem. Svedočijo nam isto trope beračev, prazni „teater“, jasne krčme, naltlačena bolnišnica. Zadnji čas glasi se tudi pri mestjanih slaboglasni „krah“ v podobi posilnih prodavanj po dražbah. Tako na primer je veliko g. Alojz plem. Kriehuberjevo poslopje nasproti slovenskej cerkvi na javni dražbi. Ravno dnes prodavajo mu v Melji prihištva, živino itd. Ne samo kmetje tudi mestjani so zadovoljeni in preobloženi. Velika dobrota bo za mesto in okolico, ako res dobimo znatno več vojaštva. To prejema, a tudi oddaja veliko denarjev. — Sole so pri nas vse polne, le ona ne, ki je najdražja, t. j. tukajšnja realka. Za gimnazijo treba je novega in večjega poslopja. O novem ravnatelji na pripravnišči čujemo sama hvale vredne poročila, izmed njih omenimo le, da Slovencem ni sovražen in gledé slovenščine ni malomaren, kakoršen je bil prejšnji dr. Elschnig. Akoravno rodom Čeh, razumi slovenščino dobro in prebira marljivo slovenske knjige in časopise. Tudi zastran odgoje prihodnjih naših učiteljev je se marsikaj spremenilo na boljše in je v tem oziru g. Kaas jako vrla zamena proti temu, kakor je bilo poprej. G. profesor Mel je tudi izvrstna učilna moč, le škoda da slovenski prednašati ne more, vsaj sedaj še ne. — Pri skušnji na vinorejskej šoli delile so se premije. Obdarovani bili so učenci III. razreda: Pet. Domanjko, Jer. Kramberger, Ant. Skaza, Jurij Vrbnjak, Fr. Lešnik, Jan. Poklič in K. Fluher; II. razreda: N. Brumen, Al. Rot, Jan. Korošak, Fr. Oset in J. Ral. Dokončalo je šolo 12 učencev, ki so skoro vsi dobili dobre službe. Namesto njih vstopijo 1. marca t. l. novi učenci, večjidel slovenski fantje, a podučni jezik bo zopet izključljivo nemški. — „Marburger-Zeitung“ objavila je račun mariborskega okrajnega zastopa od l. 1879, ko je še g. Seidl bil načelnik in noben Slovenec v zastopu. Številke utegnejo zanimati marsikoga. Račun navaja: A) dohodke: okrajna doklada (Bezirksumlagen) je dala 37.170 fl. podpore (subvencije) 6003 fl., povračila 674 fl., obresti in najemščina 293 fl., štajerske sirotišne ustanove 1460 fl., razni dohodki 85 fl. ostanek v blagajnici 6293 fl., skup 52.581 fl. B) stroške: plača za uradnike znaša 860 fl., potnina 1205 fl. najemščina 228 fl., kancelijske potrebe 252 fl., šolski stroški 17.809 fl., naprej plačani denarji 143 fl. cestni šoter 8357 fl. popravila 794 fl. za sneg metati 1 fl. 50 kr. delanje cest 1487 fl. cestnikarju in delavcem 3241 fl., za orodje 355 fl. cestomeri in cestokazi 131 fl. škoda po povodnjih 8484 fl., za štajerske sirotišne ustanove 1460 fl., siromakom 198 fl., podpore 1300 fl., plača za dolg 148 fl., razni stroški (Verschiedenes): 594 fl., skup 49.311 fl. v blagajnici je torej ostalo 3270 fl. Okoli 50.000 fl.

stal nas je torej lani naš okrajni zastop. No, sedaj pa naj reče kdo, če more, da okrajni zastopi niso — dragi!

Iz Ptuj. (Stradajočim Istrijanom v pomoč). Tukajšnja čitalnica odlikuje se vedno s svojimi veselnicami. Posebno pri dobrodejnih namenih rada sopolaga. Tudi sedaj spominja se stradajočih bratov Istrijanov. „Slovan povsod brate ima“ ter želi pokazati, da pri nas Istrijan-Slovenec bratov najde. Pravo je toraj odbor naše čitalnice zadel, da napravi v postnem času primerno zabavo, nad katero se nikdo spodtikati ne more, in katere dohodek namenjen je stradajočim našim sobratom. Program besede, katero napravi naša čitalnica 29. t. m. je sledeči: „Vabilo k Besedi, katero napravi Ptujška čitalnica dné 29. febr. 1880 na korist stradajočim Istrijanom. Program: 1. Mit festem Tritt, Marsch od Schulfunk-a. 2. Slavjanska ouvertura od Tittln a. 3. Govor. Govori velč. gospod Božidar Raič. 4. Domovina, možki zbor od A. Nedved-a. 5. Boccaccio, polka française. 6. Moj dom, pesen za sopran s spremljevanjem seksteta, zložil A. Stöckl, poje gospica Weixler-jeva. Tombola. 1. Den Wald entlang, Walzer od Fahrbach-a. 2. Na ptujem polji, zbor z bariton-solo od B. Ipavca. 3. Potpourri slovanskih pesen, sestavil A. Stöckl. 4. Der Neugierige, pesen za sopran od Schuberta, poje gospica Weixler-jeva. 5. Mojemu rodu, zbor od Gerbic-a. 6. Četvorka Pariser Leben od Offenbach-a. 7. Štajerske pesni, za sekstet sestavil A. Stöckl. 8. Am Trapez, polka hitra od Heneberg-a. Začetek točno ob pol osmej uri zvečer. Vstopnina le za neude in sicer: za osobo 50 kr., družino 1 fl. Vstopni listi kakor tudi tablice za tombolo dobé se pri g. A. Jure-u in J. Kasimiru. Darila bodi si v denarjih ali v dobitkih se radovoljno sprejmejo. K tej besedi uljudno vabi

Odbor.

Iz Celovca. Kakor je „Slov. Gosp.“ že poročal, umrl je 24. jan. č. g. Janez Lijavnik, prošt in dekan v Doberlivesi. Vkljub ostri zimi bil je pogreb vendar sijajen, h kateremu je prišlo 28 duhovnov, med temi visokovr. gg.: P. Avguštin Duda opat v Št. Pavlu, in korarja Rauscher in Aljančič iz Celovca. Pogreb so vodili opat Št. Pavelski in ogromna množica od blizu in daleč spremila je visoko spoštovanega in ljubljenega pokojnika do groba. — Od tega ni še minolo mesec dni in Doberliveškemu proštu sledili so že 4 drugi čč. gg. duhovniki župniki v boljše večnost: 3. febr. Štefan Uranker, 7. t. m. Marko Pfeffer, 8. t. m. Jurij Gros in 20. t. m. č. g. Franc Schifer, prošt in dekan v Brezah (Friesach). Nemila smrt zelo krči število krške duhovščine, a zaraščaj v tukajšnjem duhovnem semenišči je vendar tako nezdaten! Letošnje leto bo samo 6 bogoslovcev na novo nameščenih; praznih pa je 23 far, 41 ekspozitur in 100 kaplanij. In vendar takov krik in vrišč v Izrajelu, ako višji pastirji povzdignejo svoj glas ter zahtevajo, da se mladenčem ne zavira pot v duhovna

semenišča po vojaški postavi in liberalni brezverski odgoji mladine v ljudskih in srednjih šolah konec stori, že nameščenim dušnim pastirjem pa da se zagotovi njihovemu delovanju primerna in njihove veljave vredna eksistenca! Gledé novih ministrov izraza tukajšnja „Kärntn.-Volksst.“ upanje, da baron Konrad, novi minister bogočastja in nauka, gotovo ne bo tako protiven katoličanom in narodnostim, kakor je bil njegov prednik dr. pl. Stremajer, ker je bil baron Konrad že v Ljubljani kot deželni namestnik z obema strankama v dobrem porazumljenji, finančni minister pl. Kriegsau pa da bo zapustil liberalno stezo, po kateri smo tako hudo zavozili, da se ne bo konservativna stranka kedaj dolžila in krivila, če bi prišlo do slabega ter žalostnega konca. — V pretečenem tednu je po 3 mescih prvokrat deževalo; vreme je južno in led po jezerih in rekah začel se je tajati; na Dravi menda ne bo dosti škode delal in mostov podiral, ker se je le po malem začel gibati ter se je povsod skrbelo, da se nevarnost odvrne. V. S.

Iz Dolica. (Volitve, šola, Poznič.) Naša hribovska fara razdeljena je v 2 okrajna glavarstva in v 4 občine. Volitve smo natančno vselej ob novem leti dovršili. Pred nekaj časom bil je še ta kraj politično ali boljše rečeno narodno zaspán; poslednjič pa smo imeli vendar 3 župane narodnjake. Letos zgubili smo zopet vse 3. Nič ni zdalo varno gospodarstvo, ne domoljubno obnašanje. Ob dnevih volitve za odbor pritekli so sosedni farani v polnem številu, izvolili izmed svojih veliko večino, potem se vé tudi župane. Rekali so: „zdaj smo dosti močni se ubraniti Šent Florijančanom staviti šolo, zdaj smo se jih otrsli, juhe!“ Naše mirno in krotko obnašanje pri volitvah pa je navdušene boritelje nekako osupnilo, ko so videli, kako radi županske sedeže zapuščamo in se nič ne bojimo pretežkega bremena sami šolo staviti. Nektera županstva se niso nikoli protivila, ko je naš kmet za šole, kaplanije in farovška poslopja sosedom pomagati staviti ali popravljati, a zdaj pa, ko tudi tukaj pomoči in povračila potrebujemo, so tako predrzna, da napišejo „protest“, celi koš neresničnih rečij in jih pošljejo visokemu deželnemu odhodu v Gradec! Edina občina vrlih Kozjevčanov nam je voljna pomagati in nas blagodušno podpirati. Na mnoga vprašanja, kedaj bo neki obravnava po pokojnem č. g. Pozniču, ne morem ničesar zanesljivega odgovoriti, ker je vsa reč še pri sodnji! J. V.

Iz Gradca. (Novih in postranskih železnic) želijo razni možje staviti na Štajerskem, da bi mogoče veliko krajev, ki sedaj pogrešajo železnice, zvezali z glavnimi in velikimi železnicami. V dosego tega namena sešlo je se nad 200 mož v deželskeji hiši v Gradci. Iz Maribora bili so navzoči župan dr. Reiser, Anton plem. Schmidt, Hartman, Kodela in Schmiderer, Bindlechner, Janšič, Pachner in Pfriemer. Sklenilo je se odbrati poseben odbor 13 mož, ki imajo pred vsem skrbeti

da se okraji in srenje začnejo za celo podjetje zanimati. Spodnji Štajer zastopajo dr. Reiser, dr. Nekerman in — čuda velika — dunajski advokat in celjski poslanec dr. Forregger. Reč sama na sebi je premisljiva vredna, a bojimo se, da utegne to biti povod, vsled katerega se bodo srenje in okraji v dolgove zakopali, kakor so uže nekatera mesta, dežele in država. — Veliko menje pa obeta jajce, katero je nekdo v „Grazer-Zeitung“ znesel o dvema parobrodoma, ki bi naj po Muri od Graea do Kotorija doli in gori prevažala blago, živino in ljudi. Mura je za parobrode preplitva pa tudi prederoča!

Iz Šoštanja. (Naša pošta) ljubi prav mileno nemški jezik, posebno jeni poštar. Res ne vem ali se on s tem hoče Slovincem prikupiti, da vedno nemške uradnike nastavlja; pošten slovenski kmet brez tolmača ne more včasih ničesa na pošti opraviti. Če kdo kaj slovenski zahteva, odgovori se mu: „niks bjndiš“. In vrhu vsega tega je še pa g. c. k. poštar narodnjak, ali kali? Taka je pa tudi z našim pismonošo; časnike, katere on v roke dobi, so najprej od njega prečitani; naročnik še le potem ves umazan in pokvarjen list prejme. Tudi pisma pri njem mnogokrat zaostanejo, ako si jih lastnik sam ne poišče.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet gredó pooblaščenci avstrijsko-ogerski k Bismarku v Berlinu pogajati se zastran nove nagodbe kupčijske. Najbolj kaže Avstriji odložiti vse tako pogajanje bodi s komkoli; kmetijstvo, obrt, fabrike, vse je potrebno pri nas varstva zoper tuje blago, ki sedaj naše dežele poplavlja, naše denarje iz cesarstva odnaša, nas vse pa v ubošstvo tira. Zato je želeti, da Avstrija odpravi vse škodljive njej kupčijske nagodbe in tujemu blagu navrže colnine, kakoršna nam kaže. Slabe kupčijske nagodbe so eden izmed glavnih vzrokov našega gospodarstvenega propada. — Državni zbor je sprejel Lienbacherjev predlog o znižanju šolskega obiskovanja od 8 na 6 let ter izdelovanje dotične postave izročil odboru 24 mož potem, ko je tudi novi minister Konrad djal, da je treba na želje prebivalstva, posebno kmetškega, ozirati se. To je liberalce grozno zbolelo ter so v finančnem odboru po sili iztrgati hoteli iz ministra, ali bo v šolskih zadevah hodil Stremajerjevo pot ali ne. Toda minister se jim je takrat izvil ter ni izpovedal nič določnega, kar je liberalce tako razkačilo, da se po svojih listih prav srdito nasajajo na novega ministra. To je tega pa tako užalilo, da je svoje liberalce v slovesi do svojih prejšnjih uradnikov dunajskih tolažil rekoč: „oj, verjamite mi, jaz sem iskren prijatelj nove šole!“ No, bodemo videli, kako dolgo bodo liberalci potolaženi! — Vladini listi iščejo pri liberalcih pa tudi pri konservativnih in narodnih poslancih si takih možakarjev, ki bi ne bili ne miš ne ptič,

ampak bi vedno z vlado grofa Taaffeja vlekli. Do sedaj še jih, vsaj med našimi poslanci, niso našli. — Strašno zaupili so nemški ustavaki, ko so slišali, da je dr. Rieger nasvetoval pri stavljenji českega gledišča ozirati se na bodočo kronanje cesarja za českega kralja. Kakor je bilo prav, da so cesar bili kronani kot ogerski kralj, jednako želeti je za varnost cesarstva zoper Nemčijo, da bodo hitrej ko mogoče kronani kot česki kralj po zgledu Njih prednika cesarja Ferdinanda. V Budimpešti zboruje državni zbor ogerski, kder levičarji pod vodstvom grofa Aponya hudo prejmljejo ministra Tiszaja kažoči mu, kako Ogerska propada v vsakem oziru. Preobložena je z davki in dolgovi. Vendar to ne kroti magjarske ošabnosti. Ravno sedaj so Magjari začeli še bolj pritiskati na Hrvate vrinovši tem magjarona Pejačevića za bana namesto Mažuraniča, ki je moral odstopiti. Magjari so itak Hrvatsko ugonobili in poškodili gmotno, sedaj jo hočejo popolnem potlačiti — pa se utegnejo opeči. — Vso prodavo cesarske soli v Bosno in Hercegovino dobila je magjarska kreditna banka v Budimpešti. V Plevljah so Turki na naše vojake streljali.

Vnanje države. Skušnje nam svedočijo, kako rado se uresničuje to, kar vladini listi tajijo. No, sedaj „Grazer-Zeitung“ na vse pretege tají pisoč: ni res, da bi naš minister Halmerle bil vprašal Bismarka, ali sme Avstrija po Italijanih kresniti in da je Bismark pritrđil, ni res, da bi Bismark hotel Rusom vzeti Kurlandijo, ni res, kar angleška „Times“ pišejo: da namerava Avstrija spomladi udariti proti Solunu, na kar bo turški sultan, Rus in Italjan nad nas planil, Francozi zgrabili Bismarka, Angleži pa vsem dovažali orožja in živeža in tako veliko denarjev služili; vse to ni res. No, kaj pa, ko bi skušnja zopet drugače pokazala? — Francozi vsaj dogotovijo letos preustrojitev svoje armade po novej postavi ter imajo 968.300 izurjenih vojakov. — Rusi utrudujejo s silnimi šancami mesta ob nemškej meji: Kovno, Grodno in Belistok. — Bismark zahteva od nemškega zbora več vojakov in denarja in njegov poročevalec Karsdorf je rekel, da je tega treba ne toliko zavolj Francozov, marveč zavolj — ruskih nihilistov. — Papež Leon XIII. so nedavno poudarjali nerazvezljivost sv. zakona, italijanska vlada pa pripravlja novo postavo, vsled katere se bodo ljudje zamogli kar na 6 let ženiti in možití, potem pa narazen iti in zopet nove zaveze pričeti. Otroci se lahko materam zapuščenim prepuščajo. Prave italijanske grdobe!

Za poduk in kratek čas.

Kruci na Slov. Štajerskem.

(Spominki iz domače zgodovine.)

V. Od Velike nedelje odpodeni Kruci so se potem srditi razškropili na vse strani Ljutomerskih